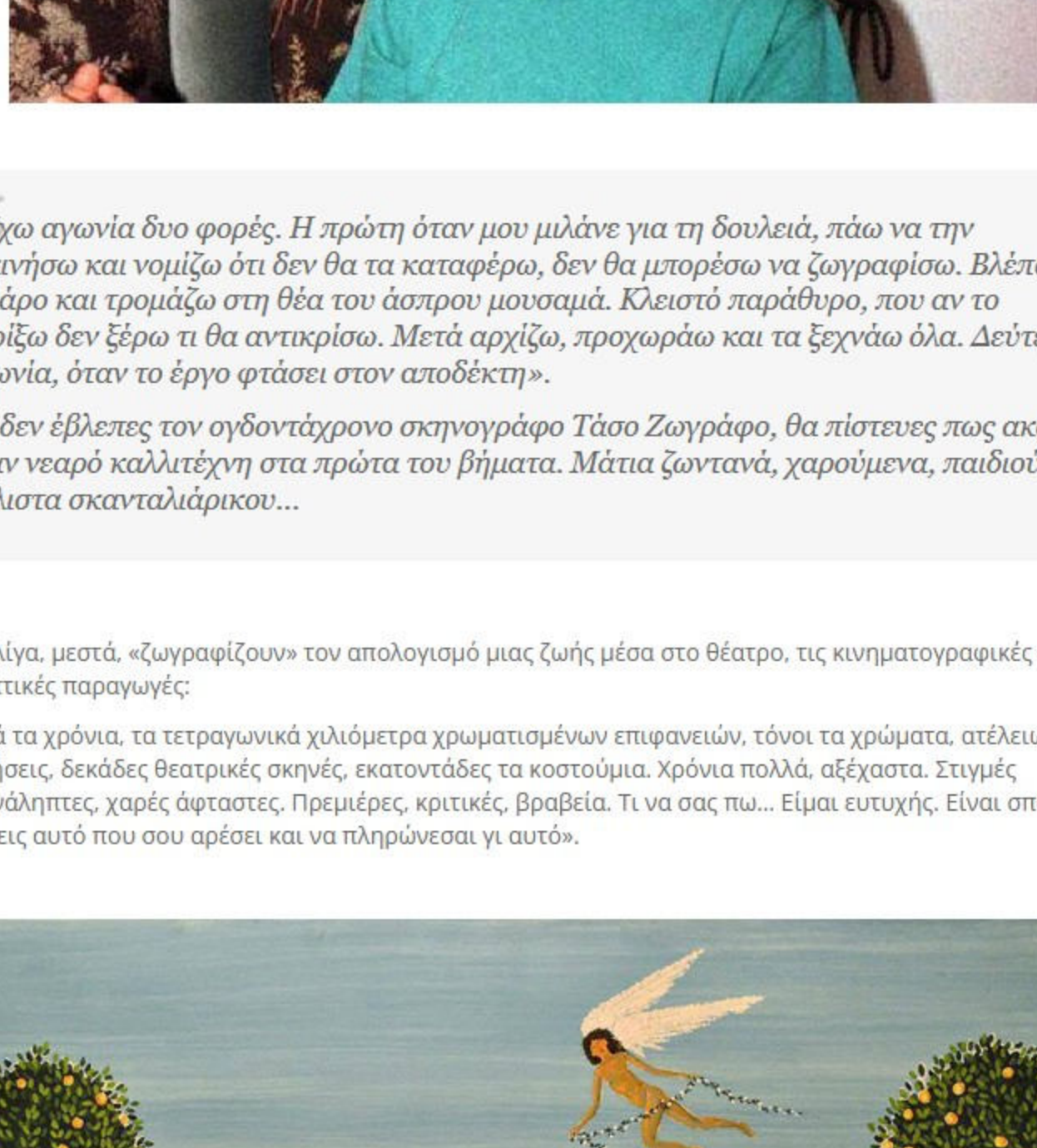

© 28/12/2016, 11:30 PM

✓ **Τάσος Ζωγράφος: «Πολιτική είναι να διαδηλώνω την αγάπη μου γι' αυτή την πατρίδα μέσα από τη ζωγραφιά» // Συνέντευξη στον Γιώργο Δουατζή**

Σεπτέμβριος 2006 // Τάσος Ζωγράφος (1926-2011)

Η σειρά παλαιότερων συνεντεύξεων του Γιώργου Δουατζή με ανθρώπους των Γραμμάτων και των Τεχνών, τις οποίες δημοσιεύει το Fractal, έχουν στόχο την καταγραφή της ζωής και των απόψεων προσωπικοτήτων που σημάδεψαν με το έργο τους το σύγχρονο πολιτιστικό γίγνεσθαι. Η επαγγελματίσή τους σε ηλεκτρονική μορφή κάνει ευκολότερη την πρόσβαση σε ένα ενδιαφέρον υλικό με διαρκή αξία.

« Έχω αγωνία δυο φορές. Η πρώτη όταν μου μιλάει για τη δουλειά, πάλι να την ξεκαθίσω και νομίζω ότι δεν θα καταφέρω, δεν θα μπορέσω να ζωγραφίσω. Βλέπω το τετράρι και τρομάζω στη θέα του άσπρου μουσαμά. Κλειστώ παράθυρο, πονάν το ανοιξω δεν ξέρω τι θα αντιγράψω. Μετά αρχίζω, προχωράω και τα ξεχνάω όλα. Δεύτερη αγωνία, όταν το έργο φτάσει στον αποδέκτη».

Αν δεν έβλεπες τον ογδοετάχρονο σκηνογράφο Τάσο Ζωγράφο, θα πιστεύεις πως ακούεις έναν νεαρό καλλιτέχνη στα πρώτα του βήματα. Μάτια ζωντανά, χαρούμενα, παιδιού και μάλιστα σκανταλιάρικου...

Λόγια λίγα, μεστό. «Ζωγραφίζουν» τον απολογισμό μιας ζωής μέσα στο θέατρο, τις κινηματογραφικές και τηλεοπτικές παραγωγές:

«Πολλά τα χρόνια, τα τετραγωνικά χιλιόμετρα χρωματισμένων επιφανειών, τόνοι τα χρώματα, ατέλειωτες συζητήσεις, δεκάδες θεατρικές σκηνές, εκατοντάδες τα κοστούμια. Χρόνια πολλά, αξέχαστα. Στιμείς ανεπαύλητες, χαρές αφύσαστες. Πρεμιέρες, κριτικές, βραβεία. Τι να σας πω!... Είμαι ευτυχής. Είναι σπουδαίο να κάνεις αυτό που σου αρέσει και να πληρώσεις γι' αυτό».

- **Η αποδοχή του έργου σας:**
 - Μου δίνει μεγάλη ικανοποίηση. Σαν το παγώνι που ανοίγει τα φτερά του και δείχνει πόσο όμορφο είναι, για να ζευγαρώσει. Ο άνθρωπος μη έχοντας φτερά, γράφει ποιήματα και τα λέει στο ταίρι του... Θέλει αποδέκτη και αποδοχή.

- **Πότε υπήρχετε πιο πολύ:**
 - Στις πρεμιέρες πάντα. Κινηματογραφικές ή θεατρικές και στα φεστιβάλ κινηματογράφου.

- **Τι σας έμαθε η επαφή με τον κόσμο του θεάτρου:**
 - Να είμαι επιφυλακτικός. Να μην ενθουσιάζομαι ποτέ.

- **Δεν εμπιστεύεστε τους ανθρώπους:**
 - Τους εμπιστεύομαι. Ο κόσμος περιτρέφεται γύρω από τον ήλιο, όχι γύρω από μένα. Όταν δεν μου αρέσει ένας άνθρωπος, δεν σημαίνει ότι δεν έχει αξία.

- **Δασκάλοι:**
 - Ένας. Ο Τσαρούχης. Δούλεψα βοηθός του σε εκτέλεση σκηνικών και ως σκηνογράφος. Με τα πλέον ευεπλή υλικά μπορούσε να κάνει έργο. Απορούσε με τον σταθερό μου χέρι. Μου έλεγε περιπαικτικά: «Εσύ ζωγραφίζεις με το χέρι, εγώ με το μυαλό». Τον κατατάσσω στους πρώτους. Με μυαλό, με πνεύμα απέραντο.

- **Μεγαλύτερη χαρά:**
 - Καθημερινά παίρνω χαρές. Η μεγαλύτερη χαρά είναι ότι δεν μπορώ να ξεχωρίσω πια είναι η μεγαλύτερη χαρά μου.

- **Χαρά από τη δουλειά σας:**
 - Όταν έπαιρνα βραβεία στο φεστιβάλ Θεσσαλονίκης, όταν επιβραβείομαι. Όταν πήρα το βραβείο για τη σειρά «Βαμμένα κόκκινα μαλλιά». Ο Φίνος έλεγε ότι η τηλεόραση είναι ο εχθρικός μας χώρος. Καταλαβαίνετε πόση χαρά πήρα, όταν επιβραβεύτηκα κι έβγαξα και λεφτά μέσα στον εχθρικό χώρο...

- **Πώς χαρακτηρίζετε τη ζωγραφική σας:**
 - Νεοαίφ. Όταν ήταν διευθυντής ο Παπασιμάκος στην Εθνική Πινακοθήκη, με είχε πει ναίφ. Γέλασα και του είπα «είμαι ναίφ με εκατόν πενήντα ταινίες και πενήντα θεατρικά που έχω σκηνογραφήσει: Ναίφ είναι αυτός που έχει άγνοια της εικόνας και δημιουργεί εικόνα». Είμαι νεοαίφ λοιπόν.

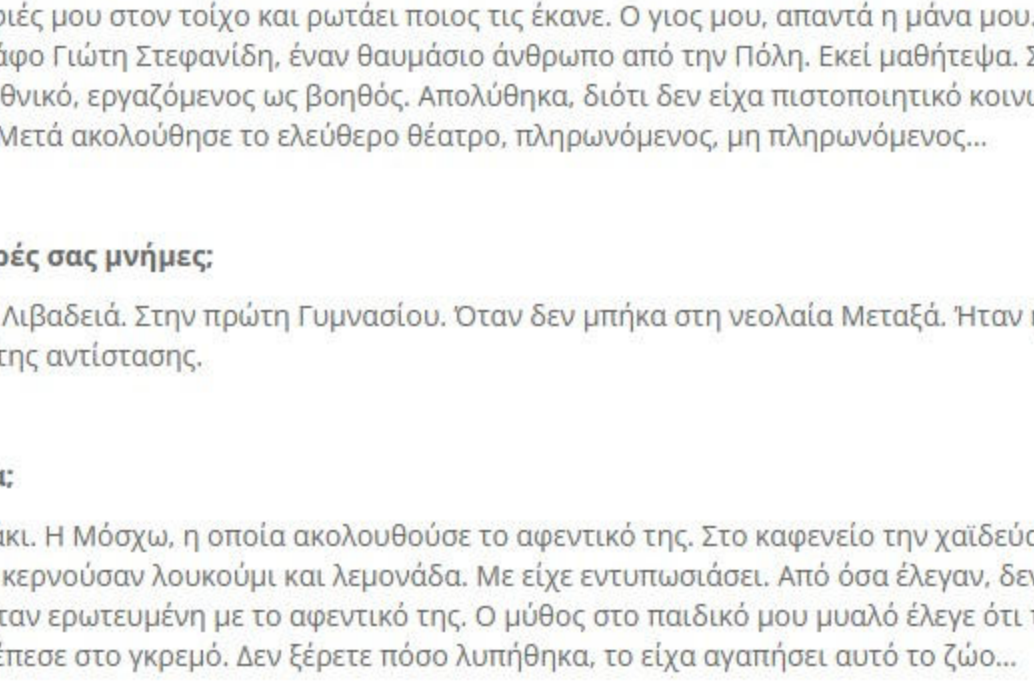
- **Σημαντικότερη δουλειά:**
 - Στον κινηματογράφο η ταινία «Συνουκία το όνειρο», σε σενάριο Λειβαδίτη – Κοτζιά. Πέραν του αισθητικού μέρους, είχε κοινωνικό υπόβαθρο. Το δε φινάλε του έργου είναι το καμπίρι μου.

- **Το μάθημα ζωής μέσα από τη δουλειά:**
 - Είναι η ρήση «μην μετανιώσεις για ότι έκανες, αλλά για ότι δεν έκανες».

- **Πότε μετανιώσατε πολύ:**
 - Όταν μου πρότεινε ο Ιόλας να εκθέσω στο Παρίσι και αρνήθηκα.

- **Γιατί τόσες γοργόνες στη ζωγραφική σας:**
 - Όταν ήμουν στη Μακρόνησο και βλέπαμε το κανάλι μεταξύ Λαυρίου –Μακρόνησου, περνούσε μια φωκιά η οποία μέσα στο νερό ήταν σκέτη χάρη με τις κινήσεις της. Τότε ανακάλυψα γιατί οι ναυτικοί μιλούν για γοργόνες. Ήταν τέτοια η στέργηση της γυναίκας, που βιολογικές είναι οι πλασμάς στο νερό, βλέπανε γυναίκες. Γι αυτό ο Καββαδίας είχε τη γοργόνα στο μπράτσό του. Χορεύτρια την έλεγε...

- **Δuo ζωγράφοι που θαυμάζετε:**
 - Τον Θεόφιλο και τον Τσαρούχη. Ο Θεόφιλος ήταν ποιητής. Ο Τσαρούχης είχε ποιότητα στη μετάδοση της γνώσης για τη ζωγραφική και λόγο, διανοησία.

- **Θεόφιλος, διότι είστε κοντά ως τεχνοτροπία:**
 - Όχι. Τον θαυμάω διότι βασανίστηκε πολύ και έκανε την πίκρα ζωγραφική. Είναι από τους πρώτους σε χώρο Ελλήνων υπόδουλων, για να τονώσει το εθνικό φρόνημα.

- **Πώς ξεκινήσατε τη σκηνογραφία:**
 - Ήταν μια κυρία της οπερέτας η Μελομένη Κολυβά, η οποία έλεγε στα σχολεία πατριωτικά ποιήματα. Η μάνα μου ήταν επιστάτρια στο δέκατο σχολείο Αμπελοκήπων. Μπαίνει στο δωμάτιό της μάνας μου η Κολυβά, βλέπει ζωγραφίες μου στον τοίχο και ρωτάει ποιος τις έκανε. Ο γιος μου, απαντά η μάνα μου. Και με στέλνει στον σκηνογράφο Γιώτη Στεφανίδη, έναν θαυμάσιο άνθρωπο από την Πόλη. Εκεί μαθήτευσα. Σιγά – σιγά βρέθηκα στο Εθνικό, εργαζόμενος ως βοηθός. Απολύθηκα, διότι δεν είχα πιστοποιητικό κορινθιακών φρονιμάτων. Μετά ακολούθησε το ελεύθερο θέατρο, πληρωμένος, μη πληρωμένος...

- **Οι πιο ισχυρές σας μνήμες:**
 - Το 1939. Στη Λιβαδειά. Στην πρώτη Γυμνασίου. Όταν δεν μπήκα στη σχολαία Μεταξά. Ήταν η πρώτη επαφή με την έννοια της αντίστασης.

- **Άλλη εικόνα:**
 - Ένα μοσχάρκι. Η Μόσχω, η οποία ακολουθούσε το αφεντικό της. Στο καφενείο την χαϊδεύανε όλοι της μιλούσαν, την κερνούσαν λουκούμι και λεμονάδα. Με είχε εντυπωσιάσει. Από όσα έλεγα, δεν πήγε ποτέ με ταύρο, διότι ήταν ερωτευμένη με το αφεντικό της. Ο μύθος στο παιδικό μου μυαλό έλεγε ότι την μάτιασαν, αφηγήσασε και έπεσε στο γκρεμό. Δεν ξέρете πόσο λυπήθηκα, το είχα αγαπήσει αυτό το ζώο...

- **Πικρή ανάμνηση:**
 - Θυμάμαι να βασανίζουν τον πατέρα μου, για να αποκαλύψει που είμαι. Πετάχτηκα και λέω «μην τον βασανίζουν, εδώ είμαι». Αυτό στην Αθήνα στην πλατεία Κυριακού. Τον άφησαν και έπιασαν εμένα...

- **Αντέξατε πολλά...**
 - Θεωρούσα ότι όταν αγωνιζόσαι, φυσικό είναι να υπάρχει τίμημα. Το ξύλο αντέχεται. Η ταπεινωση δεν αντέχεται. Κι αυτό το ένιωσα στη Μακρόνησο.

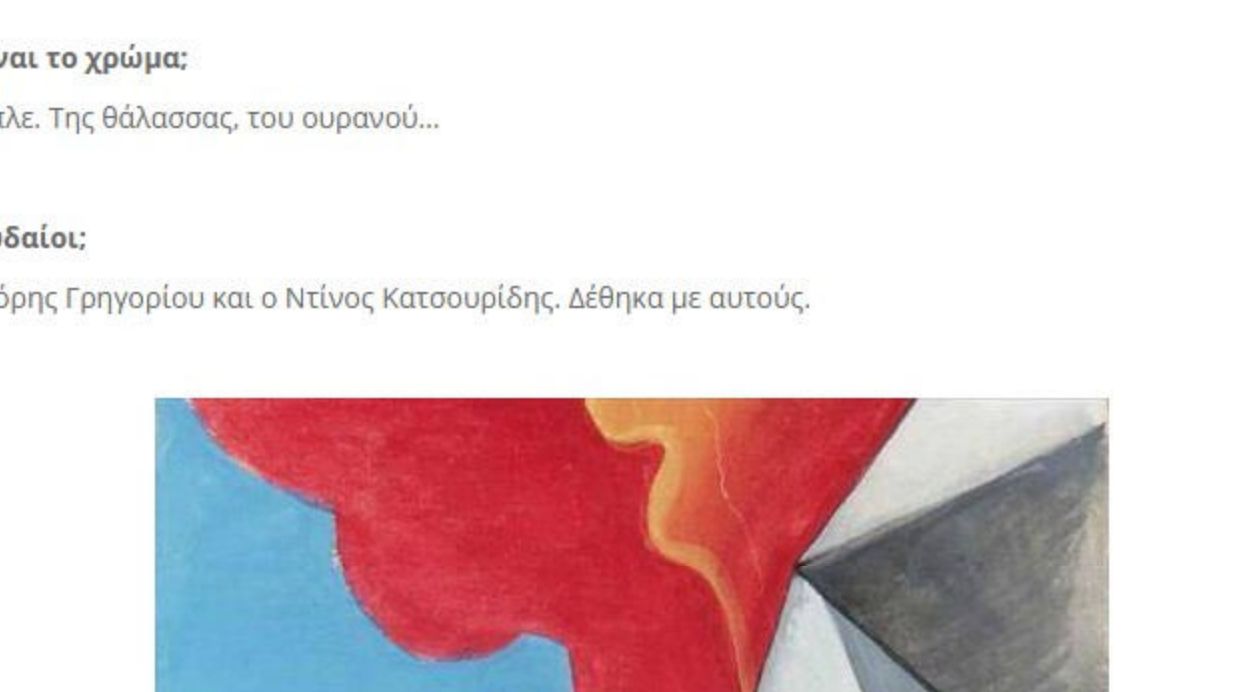
- **Τι σας κρατάει τόσο ακμαίο στην ηλικία σας:**
 - Θα αποκαλύψω με την ηλικία μου; (γέλια). Με κρατάει η αγάπη. Για τη γυναίκα μου, τα παιδιά μου, για τον κόσμο. Πέρασα από μια άσκηση, όπως οι φακίρηδες που καταφέρνουν με το πνεύμα να κρατάνε το σώμα στα καρφά. Οι ακουαίτες με άσκηση. Πέρασα το ποτάμι και δεν βράχηκα. Κανόνα μου να κρατάς για να μην διατηρούμαι βιολογικά φρέσκος;

- **Ο μεγάλος φόβος:**
 - Η ανημποριά. Η κατάρρευση. Να μη μπορώ να υπηρετώ τους άλλους και τον εαυτό μου.

- **Ανταμοιβή:**
 - Η αγάπη της γυναίκας μου, των παιδιών μου. Και το ότι είστε εδώ αυτή τη στιγμή, ανταμοιβή είναι.

- **Τι σχεδιάζετε τώρα:**
 - Μια έκθεση με τίτλο «η πατρίδα μου». Μεταξύ σάτσης και καταγγελίας, θα πω πράγματα. Μου ήρθε στο μυαλό η επιθυμία του Τσαρούχη να φτιάξει μια σύνθεση με ένα μπαλέτο από παπάδες και ναύτες, σε άσπρο μαύρο.

- **Και:**
 - Σκέφτηκα να κάνω μια σειρά με παπάδες, ναύτες, αγγέλους, αρχιεπίσκοπους και χρυσάφια, τραπέζιτες και ληστές, τρομοκράτες και αντιτρομοκρατική, «δεν θα υπήρχα αν δεν υπήρχε» και μέσα από το χιούμορ να βγουν μηνύματα.

13ο Φεστιβάλ Κινηματογράφου – Θεσσαλονίκη 1972. Όλοι οι βραβευμένοι: Ντίνος Κατσουρίδης, Ανάστας Θέγγος (πίσω του κρύτεται ο Παύλος Παπασταθίου), Τάσος Ζωγράφος, Κώστας Καζάκος, Γιώργος Αρβανίτης, Παντελής Βούλγαρης. Δεξιά: ο Λάκης Πάπασταθίου / Καθιστοί: Φοίβη Οικονομοπούλου (Σταυροπούλου), Άννα Βαγενά & Θόδωρος Αγγελόπουλος

- **Πολιτικά μηνύματα:**
 - Πολιτική είναι να διαδηλώνω την αγάπη μου γι' αυτή την πατρίδα μέσα από τη ζωγραφιά. Όσο πιο πολύπλοκος είναι ένας φίλος σου, τόσο πιο πολύ τον συμπονάς και τον αγαπάς. Έτσι αγαπώ αυτή την πατρίδα.

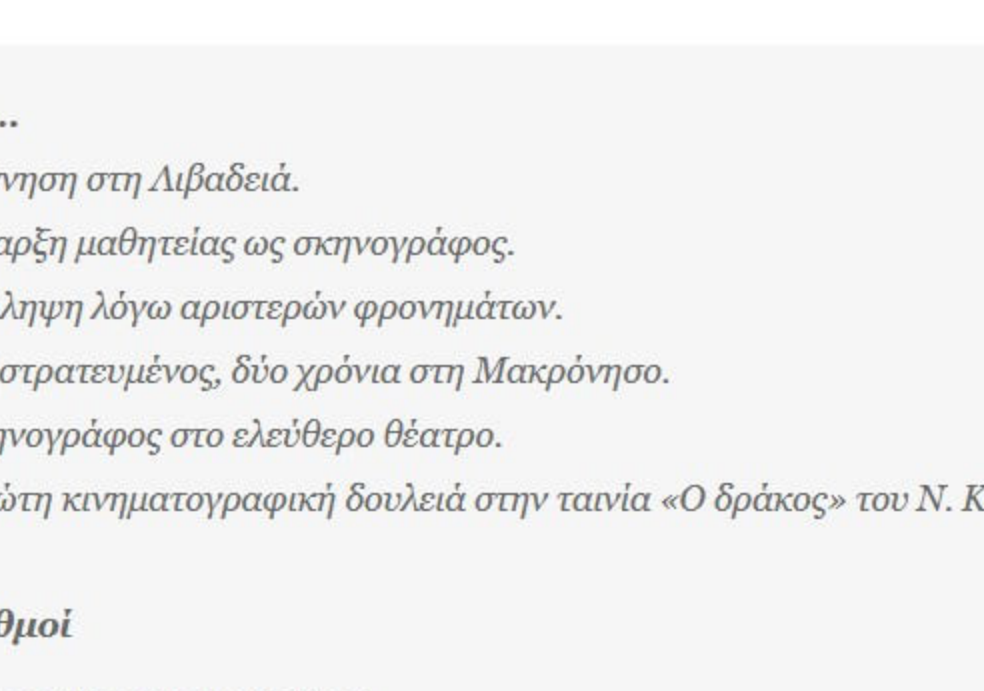
- **Το όνειρό σας:**
 - Να κάνω έκθεση με τους αγίους μου.

- **Ποιοι είναι αυτοί:**
 - Ο Άρης, ο Παπαδιαμαντής, ο ποιητής Φώτης Αγγυλλές, ο Μάρκος Βαμβακάρης και ο Θεόφιλος.

- **Τι δεν ξεχνάτε:**
 - Τον πατέρα μου, που έγινε ήρωας μέσα μου, την περίοδο της Μακρόνησου και τις κατά καιρούς αναγνωρίζεις του έργου μου.

- **Τι είναι το χρώμα:**
 - Το μπλε. Της θάλασσας, του ουρανού...

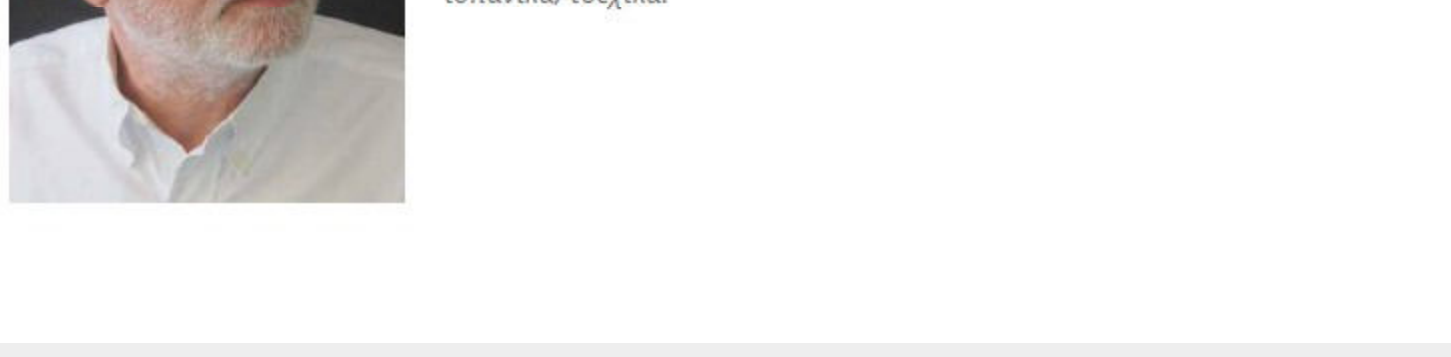
- **Σπουδαίοι:**
 - Γρηγόρης Γρηγορίου και ο Ντίνος Κατσουρίδης, δέθηκα με αυτούς.

- **Στο θέατρο:**
 - Ο Αλεξανδράκης, ο φίλος μου Δημήτρης Πατάς.

- **Μετείχατε στην επιτροπή επιδοτήσεων θεάτρου...**
 - Έπρεπε να υπάρχουν επιδοτήσεις. Ο τρόπος που γίνονται όμως είναι κακός. Χρειάζονται περισσότερα χρήματα και σωστή διαχείριση. Δεν μπορεί να δίνεις για 189 αιτήσεις ένα εκατομμύριο διακόσια εικοσι χιλιάδικα ευρώ και για την ουσία ενός μαχητικού F-16 πέντε δισεκατομμύρια ευρώ. Το είπα στον Βουλγαράκη. Το κατάλαβε: Η Εθνική Άμυνα είναι στον Πολιτισμό.

- **Φέτος σκηνογραφία:**
 - Κάνω σκηνικά στο θέατρο «Ευριπίδου τράγες» στη Χαλκίδα, στο έργο του Μπάμπη Τσικληρόπουλου «Ωχ τα νεφρά μου», σε σκηνοθεσία Εφης Σαντοριναίου.

* Ο Γιώργος Δουατζής (www.douatzis.gr) γεννήθηκε στην Αθήνα, σπούδασε κοινωνιολογία-οικονομία, βιοπολιτική ως δημοσιογράφος, ασχολείται κυρίως με την Ποίηση. Έχει εκδώσει είκοσι τέσσερα βιβλία και μετέχει σε τέσσερα συλλογικά. Έργα του έχουν μεταφραστεί στα αγγλικά, ρωσικά, γαλλικά, γερμανικά, ισπανικά, τσεχικά.